

den 1. august 1972, er det pålagt kommunerne at indrette klinikker og ansætte tandlæger og hjælpepersonale i det omfang, det er nødvendigt for at sikre alle børn i den undervisningspligtige alder adgang til vederlagsfri forebyggende og behandlende tandpleje, for tiden indtil den 1. august 1973 dog kun, for så vidt angår børn i første skoleår og hjemmeunderviste børn på samme alderstrin. De merudgifter, der forårsages heraf, vil variere fra kommune til kommune under hensyn til, i hvilket omfang kommunen allerede har etableret eller betaler for undervisningspligtige børns tandpleje, men de skønnes at ville andrage i alt ca. 7,5 mill. kr.

For amtskommunernes velkommende påregnes de samlede merudgifter som følge af reglerne om udvidet befordringsgodtgørelse til visse grupper af uddannelsessøgende på samme uddannelsesstrin som gymnasiet at ville andrage ca. 4,5 mill. kr.

Til illustration af væksten i provenuerne fra 1970-71 til 1971-72 og fra 1971-72 under forudsætning af lovforslagets gennemførelse henvises til lovforslagets bilag.

For amtskommunerne bliver der ikke tale om noget slutopgør, hverken i 1971-72 eller 1972-73, men det er anslået, at en til amtsfondsbidragene svarende andel af restskatterne vil udgøre ca. 400 mill. kr. Der er derfor foreslået et højere skatteloft for amtskommunerne end for kommunerne.

Da udviklingen i kommunernes og amtskommunernes samlede finansieringsmuligheder tillige beror på låntagningen, belyser bilaget endvidere den samlede forskydning i proventet af skatter og lån.

I 1970-71 udgjorde kommunernes og amtskommunernes bruttolåntagning godt 2,5 milliarder kr. opgjort til anslået kursværdi og bortset fra byggelån og kassekreditter. Under hensyntagen til den kraftige vækst i proventet af de kommunale og amtskommunale skatter gennemføres der, som det blandt andet vil fremgå af indenrigsministeriets cirkulærskrivelse af 13. juli 1971 om kontrollen med kommunernes låneoptagelser, i 1971-72 en begrænsning af kommunernes låntagning. Den samlede bruttolåntagning (til kursværdi) er i dette år anslået til 1.665 mill. kr., og i 1972-73 forudsættes beløbet yderligere reduceret til godt 900 mill. kr.

I bilaget er disse låneprovenuer sammen med skatteudskrivningen for hvert af årene 1970-71, 1971-72 og 1972-73 fordelt på København og Frederiksberg, kommuner i øvrigt og amtskommuner. Det fremgår af bilaget, at der selv med skatteløftet for 1972-73 og selv med den forudsatte reduktion af låntagningen forestår en forøgelse over 2 år af det samlede finansielle spillerum for kommunerne

inkl. København og Frederiksberg på godt 43 pct. og for amtskommunerne på knap 45 pct. eller ca. 20 pct. årligt. Opgjort på nettobasis, d. v. s. efter fradrag af afdrag på lån, forøges stigningen i det samlede provenu af skatter og lån til knap 49 pct. for kommunerne, 46 pct. for Københavns og Frederiksberg kommuner og 47 pct. for amtskommunerne.

Det følger heraf, at målsætningen om en afdæmpning af væksten i de kommunale udgifter må forudsætte en yderst tilbageholdende lånepolitik over for kommunerne såvel i 1971-72 som i 1972-73. Forslaget finansielle rammer er sådanne, at kommunerne inden for disse må kunne fastholde en høj selvfinansierungsgrad, hvilket også kommer til udtryk i den forudsatte stærke reduktion af låntagningen, der indebærer, at kommunernes og amtskommunernes gæld, der i 1970-71 blev forøget med ca. 1.250 mill. kr., i hvert fald næppe vil stige i 1972-73.

Foran er der — for at muliggøre et overblik — gjort rede for den finansielle udvikling for grupper af kommuner og for amtskommunerne under ét. For at imødegå en uholdbar situation, f. eks. i kommuner, hvor væksten i det finansielle spillerum er væsentlig mindre, foreslås der optaget en bestemmelse, hvorefter indenrigsministeren i ganske særlige tilfælde kan tillade, at den samlede skatteudskrivning overstiger det fastsatte maksimum.

Af de kommunale organisationer er der peget på forskellige særlige forhold, som efter organisationernes skøn kunne motivere dispensation.

Den foreslåede dispensationsregel forudsættes dog kun anvendt i undtagelsestilfælde, og den må — som det også fremgår af foranstående — ses i sammenhæng med de foranstaltninger, der gennemføres med henblik på en kraftig begrænsning af kommunernes låntagning. Ved behandling af dispensationsansøgninger forudsættes der derfor foretaget en samlet vurdering af kommunens (amtskommunens) økonomiske situation, herunder dens beskatningsforhold, anlægsvirksomhed, lånebehov og likviditetsmæssige stilling.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser.

Til § 1.

I bestemmelsen angives princippet for begrænsning af væksten i kommunernes skatteudskrivning. Maksimum for udskrivningen af indkomstskat, ejendomsskatter og dækningafgift udgør i Københavns og Frederiksberg kommuner 111½ pct. og i de øvrige kommuner 107 pct. af udskrivningen i året 1971-72. Forinden den nævnte 7 pct.-stigning beregnes, foretages der dog fradrag af det beløb, der